

Prospectul Schemei de Pensii Facultative al Fondului de Pensii Facultative ING OPTIM

Prospectul Schemei de Pensii Facultative al Fondului de Pensii Facultative ING OPTIM

Data publicării prospectului schemei de pensii facultative: 06.08.2007

Numărul și data autorizației de administrator de fonduri de pensii facultative:
Decizia numărul 2 din data de 03.04.2007

Numărul autorizației Prospectului Schemei de Pensii Facultative ING OPTIM:
Decizia numărul 16 din data de 06.06.2007

Prospectul Schemei de Pensii Facultative ING OPTIM a fost modificat prin autorizația numărul 60 din data de 01.08.2007 și a fost republicat în data de 24.09.2007

Prospectul Schemei de Pensii Facultative ING OPTIM a fost modificat prin autorizația numărul 15542 din data de 02.12.2008 și a fost republicat în data de 12.12.2008.

Prospectul Schemei de Pensii Facultative ING OPTIM a fost modificat prin autorizația numărul 8753 din data de 13.08.2009 și a fost republicat în data de 21.09.2009

Prospectul Schemei de Pensii Facultative ING OPTIM a fost modificat prin decizia numărul 343 din data de 19.05.2010 și a fost republicat în data de 28.05.2010

Prospectul Schemei de Pensii Facultative ING OPTIM a fost modificat prin avizul numărul 10 din data de 27.01.2011 și a fost republicat în data de 07.02.2011

Numărul autorizației Fondului de Pensii Facultative ING OPTIM:
Decizia numărul 40 din data de 10.07.2007

Gradul de risc al Fondului de Pensii Facultative ING OPTIM: mediu.

NG Asigurări de Viață S.A. are sediul în strada Costache Negri, numărul 1-5, sectorul 5, București, cod poștal numărul 050552, număr de ordine la Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul București J40/475/1997, cod unic de înregistrare numărul 9100488, autorizată de Comisia de Supraveghere a Asiguratorilor, număr de înregistrare în Registrul Asiguratorilor RA-012/10.04.2003, număr de înregistrare ca operator de date cu caracter personal 160, telefon: (+4)021-4028580, fax: (+4)021-4028581, adresă de web: www.ing.ro, adresă de e-mail: pensii@ing.ro.

Performanțele anterioare nu reprezintă o garanție a realizărilor viitoare.

Actele fondului de pensii facultative sunt separate de actele Administratorului.

Actele fondului de pensii facultative sunt administrate separat de actele Administratorului.

Autoritatea competentă în domeniul reglementării și supravegherii sistemului de pensii private din România este Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, cu sediul în București, Calea Șerban Vodă, nr. 90-92, sector 4, cod poștal 040213, telefon: (+4)021-3301035, fax: (+4)021-3301031, adresă de e-mail: csspp@csspp.ro.

1. Definițiile termenilor utilizați în conținutul prospectului schemei de pensii facultative:

1. **Actele fondului de pensii facultative** reprezintă instrumentele financiare, inclusiv instrumentele financiare derivate, precum și numerarul, rezultate ca urmare a investirii activelor personale ale participanților;
2. **Activul personal** reprezintă suma acumulată în contul unui participant, egală cu numărul de unități de fond deținute de acesta, înmulțite cu valoarea la zi a unei unități de fond;
3. **Activul net total al fondului de pensii facultative la o anumită dată** reprezintă valoarea care se obține prin deducerea valorii obligațiilor fondului din valoarea activelor acestuia la acea dată;
4. **Actul individual de aderare** reprezintă contractul scris, încheiat între persoana fizică și Administrator, care conține acordul persoanei de a fi parte la contractul de societate civilă și la prospectul schemei de pensii facultative, precum și faptul că a acceptat conținutul acestora;
5. **Administratorul** este ING Asigurări de Viață S.A., o societate de asigurări autorizată de Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private pentru a administra fonduri de pensii facultative și, opțional, pentru a furniza pensii private;
6. **Angajatorul** reprezintă persoana fizică sau juridică ce poate, potrivit legii, să angajeze forță de muncă pe bază de contract individual de muncă, potrivit Legii numărul 53/2003 – Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare, sau pe bază de raport de serviciu, potrivit Legii numărul 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
7. **Beneficiarul** reprezintă moștenitorul participantului, definit conform prevederilor Codului civil;
8. **Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private**, denumită în continuare **Comisia**, reprezintă autoritatea administrativă autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub controlul Parlamentului României, potrivit prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului numărul 50/2005 privind înființarea, organizarea și funcționarea Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, cu modificările ulterioare;
9. **Contractul de administrare** reprezintă contractul încheiat între Administrator și participant care are ca obiect administrarea fondului de pensii facultative;
10. **Contribuțiile** reprezintă sumele plătite de către participanți și/sau în numele acestora la Fond;
11. **Deduceri legale** reprezintă comisioane bancare și penalitatea de transfer aplicată activului personal al participantului la Fond, în cazul transferului acestuia la un nou fond de pensii facultative;
12. **Depozitarul** este BRD-GROUPE SOCIÉTÉ GÉNÉRALE S.A., o instituție de credit din România, autorizată de Banca Națională a României conform autorizației numărul A 000001 din data de 01.07.1994, număr de înregistrare în Registrul Bancar RB-PJR-40-007/18.02.1999, având sediul social în B-dul Ion Mihalache nr.1-7, sector 1, telefon: 021/301 68 41, fax: 021/301 68 43, adresă de web: www.brd.ro, adresă de e-mail: titluri@brd.ro, cod înscrisiere Registru Comisie DEP-RO-373958. Potrivit legii, depozitarul îi sunt încredințate spre păstrare, în condiții de siguranță, toate activele fondului de pensii facultative;
13. **Fondul de Pensii Facultative ING OPTIM sau Fondul** reprezintă fondul constituit prin contract de societate civilă, încheiat între participanți, în conformitate cu

prevederile Codului civil referitoare la societatea civilă particulară și cu dispozițiile Legii și normelor;

14. **Instrumentele financiare** reprezintă:
  - a) valori mobiliare;
  - b) titluri de participare la organismele de plasament colectiv;
  - c) instrumente ale pieței monetare, inclusiv titluri de stat cu scadență mai mică de un an și certificate de depozit;
  - d) contracte futures financiare, inclusiv contracte similare cu decontare finală în fonduri;
  - e) contracte forward pe rata dobânzii și pe curs de schimb;
  - f) swap-uri pe rata dobânzii, pe curs de schimb și pe acțiuni;
  - g) opțiuni pe orice instrument financiar prevăzut la literele a)-d), inclusiv contracte similare cu decontare finală în fonduri; această categorie include și opțiuni pe curs de schimb și pe rata dobânzii;
  - h) orice alt instrument admis la tranzacționare pe o piață reglementată într-un stat membru al Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European ori pentru care s-a făcut o cerere de admitere la tranzacționare pe o astfel de piață;
15. **Instrumentele financiare derivate** reprezintă instrumentele definite la punctul 14 literele d)-g), combinate ale acestora, precum și alte instrumente calificate astfel prin reglementări ale Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare;
16. **Instrumente cu risc scăzut (IRS)** - instrumente cu venit fix, respectiv:
  - i. titluri de stat;
  - ii. obligațiuni emise de organisme străine neguvernamentale;
  - iii. obligațiuni corporatiste ale emitenților din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, având garanția explicită și integrală a statului;
  - iv. obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale, având garanția explicită și integrală a statului.
17. **Legea** reprezintă Legea numărul 204/2006 privind pensiile facultative;
18. **Lichidități bănești** reprezintă, în contextul transferului participantului de la/la un alt fond de pensii facultative, suma ce urmează a fi efectiv transferată și care se obține prin aplicarea deducerilor legale activului personal calculat la data solicitării transferului;
19. **Normele Comisiei** sau **normele** reprezintă normele emise de Comisie în aplicarea Legii;
20. **Norma de investiții** reprezintă Norma nr. 4/2009 privind investițiile fondurilor de pensii facultative și organizarea activității de investire;
21. **Participantul** reprezintă persoana care contribuie sau/și în numele căreia s-au plătit contribuțiile la Fondul de Pensii Facultative ING OPTIM și care are în viitor un drept la o pensie facultativă;
22. **Pensia facultativă** reprezintă suma plătită periodic titularului sau beneficiarului, în mod suplimentar și distinct de cea furnizată de sistemul public;
23. **Prospectul schemei de pensii facultative** reprezintă prezentul document care cuprinde termenii contractului de administrare și ai schemei de pensii facultative;
24. **Rata de rentabilitate a Fondului** reprezintă rata anualizată a produsului randamentelor zilnice, măsurate pe o perioadă de 24 (douăzecișipatru) de luni; randamentul zilnic al Fondului este egal cu raportul dintre valoarea unei unități de fond din ziua respectivă și valoarea unității de fond din ziua precedentă;
25. **Schema de pensii facultative** reprezintă sistemul de termene, condiții și reguli pe baza cărora Administratorul colectează și investește activele Fondului, în scopul dobândirii de către participanți a unei pensii facultative;
26. **Unitatea de fond** reprezintă o diviziune a Fondului care atestă un drept de proprietate în Fond.

2. Obiectivele Fondului

Obiectivul Fondului este creșterea pe termen lung a capitalului investit, în scopul dobândirii de către participanți a unei pensii facultative. Acest obiectiv va fi urmărit prin investirea într-o structură mixtă de clase de active cu profile diferite de risc și performanță, precum și prin diversificarea prudențială atât între clase de active, cât și în interiorul acestora, în limitele prevăzute de Lege.

3. Modalitatea dobândirii calității de participant la Fond

3.1. Condiții de eligibilitate a participanților

Participantul la Fond este persoana care:

- a) îndeplinește condițiile de eligibilitate prevăzute în Lege;
- b) îndeplinește condițiile de eligibilitate prevăzute în Norma Comisiei numărul 12/2006 privind participații la un fond de pensii facultative;
- c) aderă la Fond;
- d) contribuie sau/și în numele căruia se plătesc contribuțiile la Fond;
- e) are un drept viitor la o pensie facultativă.

Sunt eligibile pentru a fi participanți la Fond următoarele persoane:

- a) persoanele angajate potrivit Legii numărul 53/2003 – Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare;
- b) funcționarii publici, potrivit Legii numărul 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare și alte categorii de funcționari care prestează activități în baza unui raport de serviciu;
- c) persoanele care obțin venituri din salarii sau venituri asimilate acestora potrivit Legii numărul 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;
- d) persoanele autorizate să desfășoare și să obțină venituri din activități independente

potrivit Legii numărul 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;

- e) membrii societăților cooperative aflate sub incidența Legii numărul 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției, cu modificările și completările ulterioare;
- f) persoanele care realizează venituri din activități profesionale, astfel cum sunt definite în Legea numărul 200/2004 privind recunoașterea diplomelor și calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România, cu modificările și completările ulterioare;
- g) persoanele care realizează venituri din activități agricole potrivit Legii numărul 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

Dovada îndeplinirii condițiilor de eligibilitate se face prin declarația pe proprie răspundere a potențialului participant, dată la momentul completării actului individual de aderare la Fond.

3.2. Aderarea la un fond de pensii facultative este o opțiune individuală, oferirea oricărui fel de beneficii colaterale fiind interzisă, în conformitate cu articolul 97 din Legea numărul 204/2006 privind pensiile facultative.

Administratorul nu poate refuza semnarea actului individual de aderare niciunei persoane care are dreptul de a participa la Fondul de pensii facultative.

3.3. Procedura semnării actului individual de aderare

Persoana care îndeplinește condițiile de eligibilitate prevăzute la articolul 3.1. va dobândi calitatea de participant la un fond de pensii facultative astfel:

- a) prin semnarea actului individual de aderare, conform procedurii de aderare prevăzute în prezenta secțiune; și
- b) după efectuarea plății primei contribuții la Fond fie în mod direct, fie de către angajator, în numele angajatului sau semnată al actului de aderare.

Potențialul participant va fi informat de către Administrator prin intermediul agentului de marketing despre conținutul și termenii prospectului schemei de pensii facultative, mai ales în privința drepturilor și obligațiilor părților implicate în schema de pensii, a riscurilor financiare, tehnice și de altă natură, precum și asupra naturii și distribuției acestor riscuri.

Actul individual de aderare este completat de către Administrator pe baza datelor furnizate de participant. Forma actului individual de aderare este aceeași pentru toți participanții care aderă la Fond. Actul individual de aderare se semnează în minimum 3 (trei) exemplare originale și se distribuie astfel:

- a) un exemplar va fi păstrat de către participantul care a aderat la Fond;
- b) un exemplar va fi păstrat de către Administrator;
- c) un exemplar va fi păstrat de către angajator, în cazul în care acesta constituie și virează lunar contribuția la Fond datorată de angajat. Participantul va înmâna angajatorului un exemplar original al actului individual de aderare în vederea îndeplinirii de către angajator a obligațiilor care îi revin.

La semnarea actului individual de aderare, participantul primește o copie a contractului de societate civilă și a prospectului schemei de pensii facultative.

4. Informații privind contribuția

Contribuția fiecărui participant la Fond este de minimum 45 (patruzecișicinci) RON/lună și nu va depăși limita maximă a contribuției prevăzută de lege, respectiv 15% din venitul salarial brut lunar sau din venitul asimilat acestuia al participantului.

Contribuția este stabilită în sumă fixă.

Contribuția se virează fie de către angajator în numele participantului, fie de către participant, în condițiile Legii, odată cu contribuțiile de asigurări sociale obligatorii, în contul Fondului. În situația în care contribuția este împărțită între angajat și angajator, plata contribuției va fi efectuată de către angajator.

Participantul poate, în orice moment, să modifice, cu respectarea limitelor prevăzute la primul paragraf al acestui articol, să suspende sau să înceteze contribuțiile la Fond, înștiințând în scris Administratorul și angajatorul, după caz, cu cel puțin 30 (treizeci) de zile calendaristice înainte de data modificării, suspendării sau încetării contribuțiilor. Înștiințarea nu va afecta în niciun fel activul personal al participantului.

În cazul în care virarea contribuțiilor nu are loc pe durata a 3 (trei) luni consecutive, fără informarea Administratorului conform paragrafului precedent, o asemenea situație va fi considerată drept suspendare a plății contribuțiilor.

În cazul schimbării locului de muncă, a domiciliului sau reședinței într-o altă țară, participantul are posibilitatea de a opta între a plăti în continuare contribuțiile la Fond sau a plăti contribuții la un alt fond de pensii facultative.

5. Obligațiile participantului

Toți participanții la un fond de pensii facultative au aceleași obligații și li se aplică un tratament nediscriminatoriu.

Participantul are următoarele obligații:

- a) să plătească contribuția stabilită de comun acord în actul individual de aderare, precum și să notifice în prealabil Administratorului și angajatorului, dacă este cazul, orice modificare, suspendare sau încetare a plăților;
- b) să comunice Administratorului și angajatorului orice modificare a datelor sale personale;
- c) să comunice Administratorului în scris deschiderea dreptului de pensie facultativă;
- d) să comunice Administratorului momentul și forma în care dorește să se efectueze plata pensiei facultative.

6. Declarația privind politica de investiții

6.1. Piețele financiare pe care investeste Administratorul:

- a) piața monetară;
- b) piața de capital.

De asemenea, administratorul poate investi atât pe piața primară, cât și pe piețe secundare reglementate, inclusiv piața secundară bancară.

6.2. Structura portofoliului

Fondul va aborda o structură mixtă între clase de active, în limitele Legii, ale Normei de investiții și ale Prospectului. Fondul va urmări în principal, dar fără a se limita la acestea, 3

(trei) mari clase de active: titlurile de stat, obligațiunile corporative și acțiunile cotate pe piețe reglementate. Administrarea investițiilor Fondului se va face atât prin managementul ponderii claselor de active în funcție de condițiile generale ale piețelor financiare, cât și prin selecția activă a instrumentelor în interiorul unei clase de active.

Instrumentele în care se fac plasamentele sunt cele prevăzute de Legea numărul 204/2006 privind pensiile facultative, precum și în Norma de investiții.

Având în vedere profilul de risc mediu al Fondului, deținerile de instrumente cu risc scăzut ca procent din total activ net al fondului vor avea un interval de variație cuprins între 65% și 85%, conform art. 10, alin. (2) din Norma de investiții.

Administratorul fondului de pensii facultative are obligația să corecteze, inclusiv prin măsuri active, abaterea de la gradul de risc mediu în maximum 60 de zile calendaristice de la data depășirii/scăderii pasive peste/sub limitele aferente acestui grad de risc.

În conformitate cu articolul 87 din Lege, articolul 14 din Norma de investiții, investițiile Fondului vor fi făcute exclusiv în următoarele categorii de instrumente, respectând limitele de variație alăturate:

Categoria de instrumente	Limite de variație (procente din valoarea activelor)
1. instrumente ale pieței monetare (conturi și depozite în lei sau valute convertibile la bănci autorizate să funcționeze pe teritoriul României, Uniunii Europene sau Spațiului Economic European), din care:	0% - 20%
i. conturi în lei sau valute liber convertibile, la bănci autorizate să funcționeze pe teritoriul României, Uniunii Europene sau Spațiului Economic European	0% - 5%
ii. depozite în lei sau valută liber convertibilă, la bănci autorizate să funcționeze pe teritoriul României, Uniunii Europene sau Spațiului Economic European, pentru o perioadă de până la 180 zile calendaristice	0% - 20%
iii. depozite în lei sau valută liber convertibilă, la bănci autorizate să funcționeze pe teritoriul României, Uniunii Europene sau Spațiului Economic European, pentru o perioadă mai mare de 180 zile calendaristice	0% - 20%
2. titluri de stat din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European	30% - 70%
3. obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, din care:	0% - 20%
a. obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, având garanția explicită și integrală a statului	0% - 20%
b. obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, fără garanția explicită și integrală a statului	0% - 20%
4. valori mobiliare tranzacționate pe piețe reglementate din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, din care:	0% - 50%
i. acțiuni tranzacționate pe piețe reglementate din România	0% - 35%
ii. acțiuni tranzacționate pe piețe reglementate din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, altele decât România	0% - 35%
iii. obligațiuni corporatiste ale emitenților din România, din care:	0% - 30%
a. obligațiuni corporatiste ale emitenților din România, având garanția explicită și integrală a statului	0% - 30%
b. obligațiuni corporatiste ale emitenților din România, fără garanția explicită și integrală a statului	0% - 30%
iv. obligațiuni corporatiste ale emitenților din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, altele decât România care au primit din partea agențiilor de rating internaționale calificativul „investment grade”, din care:	0% - 30%
a. obligațiuni corporatiste ale emitenților din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, altele decât România care au primit din partea agențiilor de rating internaționale calificativul „investment grade” și au garanția explicită și integrală a statului	0% - 30%
b. obligațiuni corporatiste ale emitenților din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, altele decât România care au primit din partea agențiilor de rating internaționale calificativul „investment grade”, fără a avea garanția explicită și integrală a statului	0% - 30%
5. titluri de stat emise de state terțe, din care:	0% - 15%
i. titluri de stat din S.U.A., Canada, Japonia	0% - 15%
ii. titluri de stat din alte state terțe care au primit din partea agențiilor de rating internaționale calificativul „investment grade”	0% - 5%
6. obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din state terțe, din care:	0% - 10%
i. obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din S.U.A., Canada, Japonia, din care:	0% - 10%

a.	obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din S.U.A., Canada, Japonia, având garanția explicită și integrală a statului	0% - 10%
b.	obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din S.U.A., Canada, Japonia, fără garanția explicită și integrală a statului	0% - 10%
ii.	obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din state terțe care au primit din partea agențiilor de rating internaționale calificativul „investment grade”	0% - 5%
a.	obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din state terțe care au primit din partea agențiilor de rating internaționale calificativul „investment grade” și au garanția explicită și integrală a statului	0% - 5%
b.	obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din state terțe care au primit din partea agențiilor de rating internaționale calificativul „investment grade”, fără a avea garanția explicită și integrală a statului	0% - 5%
7.	obligațiuni emise de către Banca Mondială, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții, tranzacționate pe piețe reglementate	0% - 15%
8.	obligațiuni emise de alte organisme străine neguvernamentale tranzacționate pe piețe reglementate care au primit din partea agențiilor de rating internaționale calificativul „investment grade”	0% - 5%
9.	titluri de participare emise de organisme de plasament colectiv în valori mobiliare din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European și din state terțe	0% - 5%
10.	private equity la companii din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European	0% - 5%

Activele fondului vor putea fi investite de asemenea în instrumente financiare derivate, doar în măsura în care contribuie la scăderea riscurilor generale ale activelor sau facilitează gestionarea eficientă a acestora.

În funcție de natura emitentului de instrumente în care Administratorul poate investi, procentele maxime admise sunt:

- 5% din activele Fondului pot fi investite într-un singur emitent sau în fiecare categorie de active ale acesteia;
- 10% din activele Fondului pot fi investite în activele unui grup de emitenți și persoanele afiliate lor.

În cazul în care în procesul de investire sunt depășite în mod pasiv limitele prevăzute la articolul 6.2, alin. (5) și articolul 6.2, alin. (7), administratorul fondului de pensii facultative are obligația să corecteze aceste abateri, inclusiv prin măsuri active, în maximum 30 de zile calendaristice de la data depășirii limitei.

6.3. Riscurile asociate structurii de portofoliu propuse: proceduri de gestionare a riscurilor.

Investițiile Fondului sunt supuse la riscuri legate de piața de capital, riscuri specifice unui emitent, riscuri legate de ratele dobânzii, riscuri legate de ratele de schimb valutar și la riscul de credit.

Riscul de piață: acesta este un risc general, care afectează orice tip de investiție. Direcția prețurilor valorilor mobiliare este determinată în general de tendințele piețelor financiare și de situația economică a emitenților, care sunt ei înșiși afectați de situația generală a economiei globale și de condițiile economice și politice existente în țările în care operează. Acest risc nu poate fi redus prin diversificare. În țări emergente ca România, riscul de piață este relativ mare.

Riscul specific: este riscul legat de instrumentele unui anumit emitent. În paralel cu tendințele generale de pe piețele financiare, evenimentele care afectează specific un emitent pot afecta valoarea investițiilor. Diversificarea poate reduce riscul specific, dar nici chiar o selecție foarte prudentială a investițiilor nu îl poate elimina în totalitate.

Riscul de dobândă: este riscul potențial de declin al valorii de piață a titlurilor și obligațiunilor cu venit fix datorită creșterii ratelor de dobândă.

Riscul de credit: este posibilitatea ca pentru un titlu sau o obligațiune să nu se plătească dobânda sau principalul la termen, conform condițiilor contractuale. Riscul de credit depinde de calitatea activelor deținute. Reflectând un risc de credit mai mare, activele de calitate mai scăzută oferă randamente superioare activelor cu o calitate mai ridicată.

Riscul de schimb valutar: valoarea în lei a investițiilor poate fi afectată de ratele de schimb valutar pentru activele deținute în alte monede. Chiar dacă valoarea activelor respective crește în moneda de bază, valoarea acestora exprimată în lei poate să scadă dacă moneda respectivă se depreciază în raport cu leul.

Administratorul abordează un stil de investiții compatibil cu obiectivele de risc ale Fondului și aplică reguli de diversificare prudentă a Fondului, în vederea evitării dependenței excesive de un activ sau emitent. În plus, diversificarea fondului contribuie în general la o scădere a volatilității acestuia prin reducerea riscului specific.

Conform Legii, Comisia verifică îndeplinirea obligației Administratorului de investire prudentială a activelor Fondului.

Administratorul utilizează un sistem informatic de administrare a activelor, care controlează limitele de expunere pe toate instrumentele, astfel încât apropierea de limitele interne, limitele din Prospectul schemei de pensii facultative și cele din Lege este monitorizată și semnalată.

Toate tranzacțiile sunt verificate de cel puțin 2 (două) persoane angajate ale Administratorului, conform principiului de segregare a inițierii tranzacției de aprobarea acesteia. Departamentul de risc al Administratorului calculează în mod regulat expunerea la risc și monitorizează evoluția acesteia.

Administratorul are reglementări proprii, consistente cu principiile grupului ING, una dintre cele mai reputeabile instituții financiare internaționale, privind calitatea activelor achiziționate și a partenerilor de tranzacționare și administrarea maturităților investițiilor.

De asemenea, procedurile și controalele interne ale departamentelor de risc, investiții și financiar conduc la minimizarea riscului operațional și a altor riscuri nefinanciare.

6.4. Funcțiile persoanelor responsabile cu luarea deciziilor investiționale

Analiza oportunităților de investiții este efectuată de 1 (un) administrator de portofoliu, angajat al Administratorului, responsabil pentru instrumentele cu venit fix (titluri de stat, obligațiuni corporative și instrumente ale pieței monetare) și pentru investițiile în acțiuni și alte valori mobiliare similare.

Aceasta analiză este verificată și validată de Managerul Departamentului de Investiții din cadrul Administratorului. În final, orice tranzacție se efectuează doar cu cel puțin 2 (două) semnături autorizate. Persoanele autorizate să semneze tranzacții sunt Contabilul Șef, Managerul Departamentului de Investiții, Directorul Departamentului de Risc, Directorul Financiar, Directorul General Adjunct și Directorul General al Administratorului.

6.5. Modalitatea de schimbare a politicii de investiții

Administratorul a elaborat și depus la Comisie o declarație privind politica de investiții, în formă scrisă, cu respectarea dispozițiilor Legii și ale normelor.

Administratorul revizuește și completează declarația privind politica de investiții ori de câte ori intervine o schimbare importantă în politica de investiții sau cel puțin o dată la 3 (trei) ani, cu acordul Comisiei, informând participanții referitor la noua politică investițională.

Administratorul pune, la cerere, la dispoziție participanților și beneficiarilor sau, după caz, reprezentanților acestora declarația privind politica de investiții prevăzută de Lege.

Politica de investiții poate fi schimbată în condițiile Legii și ale normelor emise de Comisie în aplicarea acesteia.

6.6. Autorizarea de către Comisie a Prospectului schemei de pensii facultative nu reprezintă o garanție pentru realizarea obiectivelor investiționale ale Fondului.

Participarea la acest Fond comportă atât avantajele care îi sunt specifice, cât și riscul nerealizării obiectivelor investițiilor, inclusiv al unor pierderi pentru participant.

Autorizarea de către Comisie a Prospectului schemei de pensii facultative nu implică în niciun fel aprobarea sau evaluarea de către Comisie a calității plasamentului în instrumente financiare și nu oferă nicio garanție participantului.

7. Regimul fiscal al operațiunilor Fondului

Conform cadrului legal actual, investițiile activelor Fondului sunt scutite de impozit până la momentul plății dreptului convenit participanților și beneficiarilor.

Orice schimbări ulterioare ale regimului fiscal al operațiunilor Fondului vor produce efecte deplin drept de la data intrării lor în vigoare.

8. Regimul fiscal al contribuțiilor participanților

Conform cadrului legal actual, suma reprezentând contribuțiile la Fond este deductibilă pentru fiecare participant din venitul salarial brut lunar sau din venitul asimilat acestuia, în limita unei sume reprezentând echivalentul în lei al sumei de 400 (patrusute) EUR, într-un an fiscal.

Suma reprezentând contribuțiile la Fond ale unui angajat proporțional cu cota acestuia de participare este deductibilă, la calculul profitului impozabil, în limita unei sume reprezentând, pentru fiecare participant, echivalentul în lei al sumei de 400 (patrusute) EUR, într-un an fiscal.

În cazul în care regimul fiscal al contribuțiilor se modifică pe durata Fondului, modificările survenite vor produce efecte în conformitate cu actele normative aplicabile.

9. Procedurile de calcul al valorii nete a activelor și al valorii unității de fond; modalitatea publicării acestor valori

Procedurile de calcul al valorii nete a activelor și al valorii unității de fond sunt în conformitate cu Norma Comisiei nr. 6/2009 privind calculul activului net și a valorii unității de fond pentru fondurile de pensii facultative.

Instrumentele pieței monetare admise la tranzacționare pe o piață reglementată vor fi evaluate prin metoda bazată pe recunoașterea zilnică a dobânzii aferente perioadei scurse de la data efectuării plasamentului.

Calculul unității de fond pentru o anumită dată se realizează prin împărțirea valorii nete a activelor fondului la acea dată la numărul total de unități de fond. Valoarea netă a activelor fondului se calculează prin scăderea obligațiilor din valoarea totală a activelor:

Valoarea netă a activelor fondului = Valoarea totală a activelor – Valoarea Obligațiilor.

Valorile vor fi publicate pe adresa de web a Administratorului săptămânal în conformitate cu normele Comisiei.

10. Procedura de calcul al ratei anuale a rentabilității Fondului; modalitatea publicării acestei valori

Procedura de calcul al ratei anuale a rentabilității Fondului este în conformitate cu normele Comisiei.

Valoarea va fi publicată lunar pe adresa de web a Administratorului.

11. Informații despre contul individual al participanților

Participantul este proprietarul activului personal din contul său. Activul personal este inesizabil, neputând face obiectul niciunei măsuri de executare silită. Activul personal nu poate fi gajat sau cesionat, nu poate fi folosit pentru acordarea de credite sau pentru a garanta credite, sub sancțiunea nulității.

Activul personal este folosit numai pentru obținerea unei pensii facultative.

12. Modalitatea de transformare în unități de fond a contribuțiilor și transferurilor de lichidități în conturile individuale ale participanților

12.1. Contribuțiile se colectează pe baza codului numeric personal în conturile individuale ale participanților. Contribuțiile la Fond și transferurile de lichidități bănești se convertesc în unități de fond și diviziuni ale acestora, calculate cu 6 (șase) zecimale.

12.2. Contribuțiile și transferul de lichidități bănești la Fond se convertesc în unități de fond în maximum 4 (patru) zile lucrătoare de la data încasării acestora. Sumele neidentificate în acest interval de 4 zile vor fi returnate plătitorului. Valoarea inițială a unei unități de fond va fi de 10 (zece) RON.

12.3. Înainte de convertirea contribuțiilor în unități de fond se deduce comisionul de administrare suportat din contribuțiile participantului. În cazul transferului la Fond de la un alt fond de pensii facultative, gestionat de un alt administrator de fonduri de pensii facultative, precum și în cazul transferului de la un alt fond de pensii, gestionat de Administrator, nu

se va deduce comisionul de administrare mentionat anterior. Contribuția netă rezultată se convertește în unități de fond prin împărțirea contribuției nete la valoarea calculată a unității de fond pentru ziua în care se face conversia. Unitățile de fond dobândite de participant în urma conversiei tuturor contribuțiilor nete plătite reprezintă numărul de unități de fond deținute de acesta. Acest număr de unități înmulțit cu valoarea la zi a unei unități de fond reprezintă activul personal al participantului.

13. Informații privind resursele financiare ale Fondului

Resursele financiare ale Fondului sunt următoarele:

- contribuțiile nete convertite în unități de fond;
- drepturile cuvenite în calitate de beneficiar și nerevendicate în termenul general de prescripție;
- sumele provenite din investirea veniturilor prevăzute la literele a) și b).

Nu se vor percepe dobânzi și penalități de întârziere pentru contribuțiile nevirate în termen.

14. Informații privind nivelul și structura cheltuielilor, respectiv comisioanele și taxele suportate din contribuții și din activul Fondului

14.1. Cheltuielile legate de administrare suportate din activul Fondului sunt următoarele:

- comisionul de administrare, care se constituie prin deducerea unui procent lunar aplicat la media activului net total al Fondului. Comisionul de administrare din activul total al fondului de pensii facultative este estimat și înregistrat zilnic în calculul valorii activului net și regularizat lunar, conform documentelor justificative. Valoarea totală a tuturor obligațiilor acumulate zilnic pe parcursul unei luni reprezentând comisionul de administrare se transferă din contul Fondului în contul Administratorului până în a cincea zi lucrătoare a lunii următoare celei pentru care s-a calculat comisionul. În aceeași zi, odată cu acest transfer se stinge și obligația acumulată de Fond în luna pentru care s-a făcut transferul.

	Procentul aplicat până la data de 22.09.2010	Procentul aplicat începând cu data de 23.09.2010
Comision de administrare	0.1133%/lună	0.1625%/lună

- comisioane de depozitare în valoare de până la 12.000 (doisprezecemii) EUR/an. Transferul se va face lunar, în ziua și la cursul de schimb specificate în contractul cu depozitarul;
- comision pentru păstrarea în siguranță a valorilor mobiliare - se va calcula zilnic ca procent unic din activul net aferent zilei precedente astfel încât să nu se depășească următoarea structură de costuri aplicate fiecărei clase de active:
  - Pentru piața locală: până la 0,025% pe an, aplicat la valoarea medie actualizată lunară a portofoliului de valori mobiliare aflat în contul de custodie;
  - Pentru piețele străine:
    - Piețe mature: până la 0,045% pe an, calculat la valoarea medie a portofoliului din luna respectivă aflat în custodie
    - Piețe emergente: până la 0,45% pe an, calculat la valoarea medie a portofoliului din luna respectivă aflat în custodie

Valoarea zilnică înregistrată pentru comisionul pentru păstrarea în siguranță a valorilor mobiliare se calculează după formula: procent / 365 x valoarea activului net din ziua anterioară.

- comisioane de tranzacționare;
  - pentru piața locală:
    - Instrucțiuni manuale (fax, email): până la 10 (zece) EUR/tranzacție
    - Instrucțiuni automate (swift, ftp): până la 10 (zece) EUR/tranzacție
  - pentru piețele străine:

Instrucțiuni manuale (fax, email):

    - Piețe mature: până la 50 (cincizeci) EUR/tranzacție
    - Piețe emergente CEE: până la 100 (osută) EUR/tranzacție
    - Alte piețe emergente: până la 120 (osutădouăzeci) EUR/tranzacție

Instrucțiuni automate (swift, ftp):

    - Piețe mature: până la 45 (patruzecișicinci) EUR/tranzacție
    - Piețe emergente CEE: până la 90 (nouăzeci) EUR/tranzacție
    - Alte piețe emergente: până la 100 (osută) EUR/tranzacție
- Comisioane bancare:
  - Pentru operațiuni din conturile deschise la BRD
    - plăți din RON/alte monede:
      - intra BRD: franco
      - interbank operations: până la 75% din comisioanele standard BRD
    - transferuri internaționale:
      - transferuri în EUR: până la 15 (cincisprezece) EUR/transfer
      - alte monede: până la 25 (douăzecișicinci) EUR/transfer
  - Pentru operațiuni din alte bănci:
    - comisioanele standard practicate de bancă
- Comisioane de intermediere pe piața de capital de până la 1,5% din valoarea tranzacției;
- Comisionul de intermediere pe piața titlurilor de stat de până la 0,07% din valoarea tranzacției;
- Taxa de auditare a Fondului, în cuantum de 16.000 (șaisprezecemii) RON/an, inclusiv TVA; taxa de auditare se plătește anual, după procesul de auditare a Fondului.
- În situația în care, datorită instrucțiunilor Administratorului, Depozitarul este comisionat de către sistemele de compensare-decontare și registru, acestea se vor refactura Fondului.

Asupra comisioanelor pentru care legea prevede aplicarea de TVA, se va aplica cota de TVA.

14.2. Cheltuielile legate de administrare suportate din contribuții/activul personal al participantului sunt următoarele:

- comision de administrare, care se constituie prin deducerea unui procent din contribuțiile plătite; această deducere are loc înainte de convertirea contribuțiilor în unități de fond;

	Procentul aplicat până la data de 22.09.2010	Procentul aplicat începând cu data de 23.09.2010
Comision de administrare	3,95%	4,85%

- penalități de transfer, în cuantum de 5%, procent aplicat activului personal al participantului. Penalitățile de transfer vor fi percepute de Administrator în cazul în care transferul la un alt fond de pensii facultative se realizează mai devreme de 2 (doi) ani de la data aderării la Fond;
- tarife pentru servicii de informare suplimentare, la cerere, furnizate potrivit prevederilor Legii. Cuantumul tarifelor percepute se va încadra în limitele prevăzute de Lege. Administratorul poate decide, la alegerea sa, să nu perceapă tarife pentru serviciile de informare suplimentare.

15. Modalitățile de transfer la un alt fond de pensii facultative și valoarea penalităților

15.1. Transferul la un alt fond de pensii facultative este o opțiune individuală a participantului și se realizează cu îndeplinirea procedurii de transfer prevăzute de Lege și norme.

Un participant se poate transfera la un alt fond de pensii facultative dacă îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- a depus o cerere de transfer la Administrator, conform Anexei la Norma Comisiei numărul 14/2006 privind transferul participanților între fondurile de pensii facultative („Anexa”);
- a dobândit calitatea de participant la noul fond de pensii facultative conform Normei Comisiei numărul 12/2006 privind participarea la un fond de pensii facultative cu modificările și completările ulterioare.

15.2. În termen de maximum 2 (două) zile lucrătoare de la data depunerii cererii de transfer, Administratorul pune la dispoziția participantului raportul privind situația activului personal, care va cuprinde cel puțin următoarele informații:

- numărul unităților de fond la data cererii de transfer;
- valoarea unităților de fond la data cererii de transfer;
- valoarea deducerilor legale aplicabile;
- valoarea activului personal ce urmează a fi transferat.

15.3. Administratorul noului fond de pensii facultative va pune la dispoziția Administratorului, în termen de maximum 2 (două) zile lucrătoare de la data aderării, o copie a actului individual de aderare cu Anexa semnată de către participant.

15.4. În termen de maximum 5 (cinci) zile calendaristice de la data primirii copiei actului individual de aderare și a Anexei, Administratorul are obligația, conform Legii și Normei Comisiei numărul 14/2006 privind transferul participanților între fondurile de pensii facultative, de a efectua transferul de lichidități bănești către administratorul noului fond de pensii facultative.

Administratorul Fondului transmite administratorului noului fond de pensii facultative toate informațiile referitoare la contribuțiile făcute în contul participantului, precum și despre transferurile de lichidități bănești cu privire la contul aceluși participant.

Transferul tuturor lichidităților bănești se consideră a fi încheiat la data la care contul bancar al administratorului noului fond de pensii facultative la care participantul a solicitat transferul a fost creditat.

15.5. În cazul în care transferul la un nou fond de pensii facultative se realizează mai devreme de 2 (doi) ani de la data aderării la Fond, Administratorul poate percepe penalități de transfer. Penalitatea de transfer se determină ca procent aplicat activului personal al participantului și este în cuantum de 5%.

16. Modalitatea de plată a pensiei facultative; condiții cumulative pe care trebuie să le îndeplinească participantul/beneficiarul, potrivit legii, pentru a obține o pensie facultativă. Condițiile de acordare a prestațiilor facultative în caz de invaliditate

16.1. Activul personal este folosit numai pentru obținerea unei pensii facultative.

16.2. Dreptul la pensia facultativă se deschide, la cererea participantului, cu îndeplinirea următoarelor condiții cumulative:

- participantul a împlinit vârsta de 60 (șaizeci) de ani;
- au fost plătite minimum 90 (nouăzeci) de contribuții lunare;
- activul personal este cel puțin egal cu suma necesară obținerii pensiei facultative minime prevăzute prin normele adoptate de Comisie.

16.3. Se exceptează de la prevederile articolului precedent situațiile în care:

- participantul nu îndeplinește una dintre condițiile prevăzute la literele b) și c) ale articolului precedent, caz în care primește suma existentă în contul său ca plată unică sau plăți eşalonate în rate pe o durată de maximum 5 (cinci) ani, la alegerea sa;
- participantul beneficiază de pensie de invaliditate pentru afecțiuni care nu mai permit reluarea activității, definite potrivit Legii numărul 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, caz în care poate obține:
  - suma existentă în contul său ca plată unică sau plăți eşalonate în rate pe o durată de maximum 5 (cinci) ani, dacă nu îndeplinește condiția prevăzută la litera c) a articolului precedent, conform normelor adoptate de Comisie;
  - o pensie facultativă ale cărei condiții și termene sunt stabilite prin lege specială privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor reglementate și supravegheate de Comisie, dacă îndeplinește condiția prevăzută la litera c) a articolului precedent;
- decesul participantului a survenit înainte de depunerea cererii pentru obținerea unei pensii facultative, caz în care suma din cont se plătește beneficiarilor, în condițiile și în cuantumul stabilite prin actul individual de aderare și prin actul de succesiune;

- d) decesul participantului a survenit după deschiderea dreptului la pensia facultativă, caz în care sumele aferente se plătesc către persoana nominalizată;
- e) decesul participantului a survenit după deschiderea dreptului la pensia facultativă și acesta nu a ales un tip de pensie facultativă cu componentă de supraviețuitor, caz în care sumele aferente se plătesc beneficiarilor.

Dacă un participant devine incapabil de a presta o muncă ca urmare a invalidității, acesta va avea dreptul să folosească activul personal în conformitate cu normele adoptate de Comisie.

16.4. Dacă un participant încetează plata contribuției, acesta își păstrează drepturile, conform regulilor Prospectului schemei de pensii facultative, cu excepția cazului în care a solicitat un transfer de lichidități bănești către un alt fond de pensii facultative.

16.5. Conform Legii, în termen de 3 (trei) ani de la intrarea în vigoare a acesteia, se adoptă legea specială privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor reglementate și supravegheate de Comisie.

17. Garanțiile Administratorului

17.1. Administratorul garantează participantului că valoarea activului său personal va fi cel puțin egală cu suma contribuțiilor nete plătite la Fond plus lichiditățile bănești transferate de la un alt fond de pensii facultative - în eventualitatea că Participantul s-a transferat la Fond de la un alt fond de pensii facultative - în următoarele cazuri:

1. Participantul solicită deschiderea dreptului la pensia facultativă conform art. 16.2.
2. Participantul beneficiază de pensie de invaliditate pentru afecțiuni care nu mai permit reluarea activității, definite potrivit Legii numărul 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare;
3. Decesul participantului a survenit înainte de deschiderea dreptului la pensia facultativă.

17.2. Garanția prevăzută la articolul precedent nu produce efecte în cazul transferului la un alt fond de pensii facultative – inclusiv în cazul în care acel alt fond de pensii facultative este gestionat de Administrator – situație în care valoarea activului personal al participantului se calculează conform prevederilor articolului 15.2. din Prospectul schemei de pensii facultative.

17.3. Modificarea, suspendarea sau încetarea contribuțiilor la Fond nu vor afecta garanția prevăzută la articolul 17.1.

17.4. Administratorul garantează constituirea provizioanelor tehnice potrivit articolului 115 din Lege.

17.5. Administratorul garantează separarea activelor Fondului de activele sale.

17.6. Administratorul garantează separarea activelor Fondului de activele altor fonduri de pensii facultative aflate în administrarea sa.

18. Obligațiile de raportare și informare ale Administratorului. Periodicitatea și tipurile de informări, informațiile gratuite și contra cost pe care le poate obține participantul

18.1. Administratorul publică cel mai târziu la data de 31 mai a fiecărui an un raport anual cu informații corecte și complete despre activitatea desfășurată în anul calendaristic precedent.

Administratorul pune raportul anual la dispoziția oricărei persoane care solicită dobândirea calității de participant.

Anual, Administratorul pune raportul la dispoziția Comisiei și a oricărui participant la Fond.

18.2. Raportul anual conține următoarele informații cu privire la Administrator și la Fond:

- a) componența consiliului de administrație și, dacă este cazul, a comitetului de direcție;
- b) numele acționarilor care dețin mai mult de 5% din totalul acțiunilor și procentul deținut de aceștia din totalul acțiunilor;
- c) denumirea și sediul depozitarului;
- d) orice alte informații cerute de normele adoptate de Comisie.

18.3. Administratorul transmite lunar Comisiei un raport privind investițiile Fondului, întocmit potrivit cerințelor Comisiei.

Comisia poate solicita Administratorului, membrilor consiliului de administrație al acestuia și altor manageri, directori sau persoane însărcinate cu controlul acestuia să furnizeze informații privind toate aspectele activității sau să pună la dispoziție toate documentele.

Comisia poate obține periodic declarația privind politica de investiții, conturile anuale și rapoartele anuale, precum și toate documentele necesare supravegherii. Acestea pot include documente cum ar fi:

- a) rapoarte interne intermediare;
- b) evaluări actuariale și previziuni detaliate;
- c) studii privind activele și pasivele;
- d) dovezi ale respectării principiilor politicii de investiții;
- e) dovezi ale plății contribuțiilor conform planificării;
- f) rapoarte ale persoanelor responsabile cu auditul conturilor anuale.

Comisia poate efectua inspecții la fața locului la sediul Administratorului și, dacă este cazul, cu privire la funcțiile externalizate, pentru a verifica dacă activitățile se derulează în conformitate cu normele de control.

18.4. Administratorul îl informează anual, în scris, pe fiecare participant, la ultima adresă comunicată, despre activul personal, respectiv numărul de unități de fond și valoarea acestora, precum și despre situația Administratorului.

Administratorul transmite participantului și beneficiarului sau, după caz, reprezentanților acestora, în termen de 10 (zece) zile calendaristice, orice informație relevantă privind schimbarea regulilor schemei de pensii facultative.

Administratorul pune la dispoziție participanților și beneficiarilor sau, după caz, reprezentanților acestora, la cerere, declarația privind politica de investiții, conturile și rapoartele anuale.

Fiecare participant sau beneficiar primește, de asemenea, la cerere, informații detaliate și de substanță privind riscul investiției, gama de opțiuni de investiții, dacă este cazul, portofoliul existent de investiții, precum și informații privind expunerea la gradul de risc și costurile legate de investiții.

În cazul în care participantul sau beneficiarul solicită, pe lângă informările obligatorii la care are dreptul potrivit acestui articol, informații suplimentare privind participarea sa la Fond, Administratorul este obligat să îi ofere, contra cost, aceste informații. Tariful acestui serviciu se stabilește anual de către Comisie. Administratorul poate decide, la alegerea sa, să nu perceapă tarife pentru serviciile de informare suplimentare.

În cazul în care un participant la Fond își schimbă locul de muncă, domiciliul sau reședința într-un alt stat membru al Uniunii Europene ori aparținând Spațiului Economic European, Administratorul îi va comunica în scris informații adecvate referitoare la drepturile sale de pensie facultativă și opțiunile sale posibile în acest caz.

18.5. Administratorul elaborează și transmite Comisiei, până la data de 15 aprilie, un raport anual care oferă o imagine reală și corectă a fondurilor de pensii facultative administrate, care va cuprinde următoarele informații, ce trebuie să fie coerente, complete și clar prezentate:

- a) situațiile activelor și pasivelor, ale veniturilor și cheltuielilor pentru fiecare fond de pensii facultative administrat;
- b) situațiile activelor și pasivelor, contul de profit și pierdere privind activitatea proprie;
- c) situația comisioanelor plătite pentru depozitar, Administrator și alte situații privind cheltuielile solicitate de Comisie;
- d) numărul de participanți la fiecare schemă de pensii facultative;
- e) alte informații solicitate de Comisie.

Raportul prevăzut la aliniatul precedent se aprobă de un auditor avizat de Comisie care prezintă inclusiv concluzii privind respectarea strategiei investiționale prezentate de Administrator.

19. Procedura de modificare a prospectului schemei de pensii facultative

19.1. Administratorul va propune modificarea și/sau completarea prospectului schemei de pensii facultative în funcție de evoluția reală a Fondului și de schimbările legislative, precum și pentru a adapta prevederile schemei de pensii facultative la condițiile specifice pieței.

Administratorul propune modificarea prospectului cel puțin o dată la 3 (trei) ani, când politica de investiții trebuie revizuită și completată.

19.2. Administratorul va obține avizul prealabil al Comisiei pentru propunerile de modificare a prospectului schemei de pensii facultative, în conformitate cu procedura prevăzută de norma aplicabilă în acest domeniu.

19.3. În termen de maximum 10 (zece) zile calendaristice de la data obținerii avizului prealabil de modificare a prospectului schemei de pensii facultative, Administratorul informează participanții și beneficiarii acestora sau, după caz, reprezentanții lor asupra propunerilor de modificare a prospectului schemei de pensii facultative, prin publicarea modificărilor în cel puțin o publicație de circulație națională și pe website-ul propriu.

În termen de maximum 30 (treizeci) de zile calendaristice de la data informării participanților, Administratorul trebuie să obțină acordul majorității acestora pentru modificarea prospectului schemei de pensii facultative. Se consideră îndeplinită cerința acordului majorității participanților dacă maximum jumătate minus unu dintre participanți nu își exprimă dezacordul cu privire la modificarea prospectului schemei de pensii facultative.

Participanții care nu sunt de acord cu propunerile de modificare a prospectului schemei de pensii facultative notifică în scris Administratorului acest fapt, în termen de maximum 30 (treizeci) de zile de la data informării. În baza acestei notificări, participanții care nu sunt de acord cu propunerile de modificare a prospectului schemei de pensii facultative se pot transfera, fără penalități, la un alt fond de pensii facultative.

19.4. Administratorul va întocmi un proces-verbal în care va specifica că a obținut acordul a jumătate plus unu din numărul participanților pentru modificarea prospectului schemei de pensii facultative. Procesul-verbal se întocmește nu mai devreme de 15 (cincisprezece) zile calendaristice de la data expirării termenului în care participanții își pot exprima dezacordul față de modificările propuse.

Înscrisurile care consemnează opoziția participanților la modificarea prospectului schemei de pensii facultative se vor păstra în conformitate cu procedurile interne privind arhivarea.

Procesul-verbal va fi semnat și stampilat de către reprezentanții legali ai Administratorului.

19.5. Comisia autorizează modificarea prospectului schemei de pensii facultative numai după ce Administratorul face dovada obținerii acordului majorității participanților la Fond.

19.6. Prospectul schemei de pensii facultative modificat se publică cu respectarea Normei Comisiei numărul 5/2006 privind informațiile conținute în materiale publicitare referitoare la fondurile de pensii facultative și administratorii acestora, cu modificările și completările ulterioare.

Republicarea prospectului schemei de pensii facultative se anunță cel puțin într-un cotidian național.

Prospectul modificat este pus la dispoziția publicului la sediul social și la sediile autorizate ale Administratorului și se publică pe pagina de web a Administratorului.

20. Informații despre Administrator

20.1. Administratorul este ING Asigurări de Viață S.A., cu sediul în strada Costache Negri, numărul 1-5, sectorul 5, București, cod poștal numărul 050552, număr de ordine la Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul București J40/475/1997, cod unic de înregistrare numărul 9100488, autorizată de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, număr de înregistrare în Registrul Asigurătorilor RA-012/10.04.2003, numărul și data autorizației eliberate de Comisia ca administrator - Decizia numărul 2 din data de 03.04.2007, numărul și data de înscriere în Registrul Comisiei - SAA-RO-9112925, număr de înregistrare ca operator de date cu caracter personal 160, telefon: (+4)021-4028580, fax: (+4)021-4028581, adresă de web: www.ing.ro, adresă de e-mail: pensii@ing.ro.

20.2. Membrii Consiliului de Administrație sunt:

- Doamna Aurelia Acvilina Coman – Președinte al Consiliului de Administrație;
- Domnul Rigt Hein Kliphuis – Administrator;
- Domnul Gilbert Emiel De Graef – Administrator;

Conducerea executivă a Administratorului este alcătuită din Director General, Director Executiv Vânzări și Director Executiv Operațiuni.

20.3. Date despre Departamentul de Investiții, Analiză și Risc din structura organizatorică a Administratorului

Departamentul de Investiții și Analiză are următoarea structură:

- Managementul instrumentelor financiare cu venit fix;
- Managementul instrumentelor financiare de tipul acțiunilor și altor valori mobiliare asimilate acestora.

Responsabilitățile Departamentului de Investiții și Analiză:

- Analiza oportunităților investiționale: instrumentele financiare sunt analizate prin prisma randamentului așteptat relativ la riscul asumat;
- Administrarea de portofolii: evaluarea instrumentelor în contextul Fondului;
- Execuția: tranzacțiile propriu-zise (cumpărarea și vânzarea instrumentelor financiare)

Departamentul de Risc are următoarea structură:

- Managementul riscurilor financiare;
- Managementul riscurilor operaționale.

Responsabilitățile Departamentului de Risc:

- Stabilirea politicilor și practicilor de gestiune a riscurilor;
- Căutarea, identificarea și raportarea încălcărilor politicilor și practicilor de gestiune a riscurilor;
- Colaborarea cu alte departamente financiare sau de risc, în vederea asigurării faptului că riscurile sunt corespunzător structurate, subscrise, evaluate și administrate.

20.4. Structura acționarului – acționarii Administratorului sunt:

- **ING Continental Europe Holdings BV**, societate cu răspundere limitată, înființată și funcționând în conformitate cu legile din Olanda, cu sediul social în Amstelveenseweg 500, 1081 KL, Amsterdam, Olanda, înregistrată la Registrul Comerțului de pe lângă Camera de Comerț și Industrie din Amsterdam sub numărul 33002024, cu o cotă participare de 99,9999948% la capitalul social al Administratorului;
- **ING Verzekeringen Intertrust IV BV**, societate cu răspundere limitată, înființată și funcționând în conformitate cu legile din Olanda, cu sediul social în Amstelveenseweg 500, 1081 KL, Amsterdam, Olanda, înregistrată la Registrul Comerțului de pe lângă Camera de Comerț și Industrie din Amsterdam sub numărul 34173677, cu o cotă participare de 0,0000013% la capitalul social al Administratorului;
- **ING Verzekeringen Intertrust III BV**, societate cu răspundere limitată, înființată și funcționând în conformitate cu legile din Olanda, cu sediul social în Amstelveenseweg 500, 1081 KL, Amsterdam, Olanda, înregistrată la Registrul Comerțului de pe lângă Camera de Comerț și Industrie din Amsterdam sub numărul 34173603, cu o cotă participare de 0,0000013% la capitalul social al Administratorului;
- **ING Verzekeringen Intertrust II BV**, societate cu răspundere limitată, înființată și funcționând în conformitate cu legile din Olanda, cu sediul social în Amstelveenseweg 500, 1081 KL, Amsterdam, Olanda, înregistrată la Registrul Comerțului de pe lângă Camera de Comerț și Industrie din Amsterdam sub numărul 34173561, cu o cotă participare de 0,0000013% la capitalul social al Administratorului;
- **Nationale-Nederlanden Intertrust BV**, societate cu răspundere limitată, înființată și funcționând în conformitate cu legile din Olanda, cu sediul social în Amstelveenseweg 500, 1081 KL, Amsterdam, Olanda, înregistrată la Registrul Comerțului de pe lângă Camera de Comerț și Industrie din Amsterdam sub numărul 33002043, cu o cotă participare de 0,0000013% la capitalul social al Administratorului.

20.5. În structura acționarului Administratorului nu există persoane fizice care dețin, direct sau indirect, mai mult de 10% din acțiunile Administratorului sau care ar putea să exercite poziții de control.

Acționarul majoritar al Administratorului, cu o cotă participare de 99,9999948% la capitalul social, este societatea **ING Continental Europe Holdings BV**, societate cu răspundere limitată, care este înființată și funcționează în conformitate cu legile din Olanda, cu sediul social în Amstelveenseweg 500, 1081 KL, Amsterdam, Olanda, înregistrată la Registrul Comerțului de pe lângă Camera de Comerț și Industrie din Amsterdam sub numărul 33002024. Societatea **ING Continental Europe Holdings BV** este deținută de către societatea **ING Verzekeringen N.V.**, care la rândul său este deținută de către **ING Groep N.V.** Acțiunile societății **ING Groep N.V.** sunt listate la bursele de valori din Amsterdam și New York.

20.6. Depozitarul este **BRD-GROUPE SOCIÉTÉ GÉNÉRALE S.A.**, o instituție de credit din România, autorizată de Banca Națională a României conform autorizației numărul A 000001 din data de 01.07.1994, număr de înregistrare în Registrul Bancar RB-PJR-40-007/18.02.1999, având sediul social în B-dul Ion Mihalache nr.1-7, sector 1, telefon: 021/301 68 41, fax: 021/301 68 43, adresă de web: www.brd.ro, adresă de e-mail: titluri@brd.ro, cod înscrisiere Registru Comisie DEP-RO-373958.

20.7. Auditorul Fondului este **KPMG Audit S.R.L.**, având sediul social în București, Șoseaua București-Ploiești, numărul 69-71, sectorul 3, cod unic de înregistrare 12997279, telefon: (+4)021-2012222, fax: (+4)0212012211, adresă de web: www.kpmg.ro, autorizat de Camera Auditorilor Financiar din România conform autorizației numărul 009 din data de 11.07.2001, cod înscrisiere Registru Comisie AUD-RO-13009626.

21. Informații privind prelucrarea datelor cu caracter personal

21.1. Administratorul este înregistrat în registrul operatorilor de date personale deschis de Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal la numărul 160.

21.2. Datele participantului cu caracter personal vor fi prelucrate cu respectarea dispozițiilor Legii nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și pentru libera circulație a acestor date.

21.3. Conform Legii nr. 677/2001, Participanții beneficiază de dreptul de intervenție și accesare a datelor personale și de dreptul de a nu fi supuși unor decizii individuale.

21.4. Participanții pot beneficia, de asemenea, de dreptul de a se opune procesării datelor cu caracter personal de către Administrator.

21.5. În vederea exercitării acestor drepturi, oricare Participant poate înainta o cerere scrisă, datată și semnată, la sediul Administratorului.

21.6. Mai mult, orice Participant va avea dreptul de a se adresa instanței pentru protecția oricăruia din drepturile garantate de Legea nr. 677/2001 și pentru a i se repara orice prejudiciu pe care l-ar putea suferi ca urmare a procesării datelor sale cu caracter personal.

22. Termenii contractului de administrare în formă actualizată

Contract de administrare a Fondului

Prezentul contract se încheie între:

Societatea de administrare a fondului de pensii facultative **ING Asigurări de Viață S.A.**, cu sediul în strada Costache Negri, numărul 1-5, sectorul 5, București, cod poștal numărul 050552, persoană juridică română, înregistrată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J40/475/1997, cod unic de înregistrare 9100488, cod IBAN RO77INGB0001000113418925, deschis la ING Bank N.V. Amsterdam – Sucursala București, nr. autorizației de funcționare emise de Comisie - Decizia numărul 2 din data de 03.04.2007, nr. de înregistrare în Registrul Comisiei - SAA-RO-9112925, reprezentată legal prin Aurelia Coman, în calitate de Director General și Sandor Csepeli, în calitate de Director Executiv Vânzări, denumită în continuare „Administratorul”

și

Borlan Stanca Luminița, cetățean român, posesoarea cărții de identitate seria RR, numărul 663482, eliberată de SPCEP S1, biroul nr.4, la data de 06.05.10, cod numeric personal 2771008123134,

Dihor Monica Melania, cetățean român, posesoarea cărții de identitate seria RR, numărul 091879, eliberată de Secția 3, la data de 09.02.00, cod numeric personal 2750525434528,

Prodan Sabina Claudia, cetățean român, posesoarea cărții de identitate seria DP, numărul 128455, eliberată de I.N.E.P, la data de 11.03.08, cod numeric personal 2740221364226,

Ionescu Daniela, cetățean român, posesoarea cărții de identitate seria SZ, numărul 108267, eliberată de Poliția Municipiului Fetești, la data de 01.10.2003, cod numeric personal 2840729210013,

Ghișoiu Raluca, cetățean român, posesoarea cărții de identitate seria RR, numărul 155979, eliberată de Secția 4, la data de 13.02.01, cod numeric personal 2770220414517.

Obiectul contractului

Art. 1.

- (1) Obiectul prezentului contract îl constituie administrarea Fondului de Pensii Facultative ING OPTIM.
- (2) Prin administrare, în sensul prezentului contract, părțile înțeleg activitățile de colectare, administrare, investire a activelor Fondului și, opțional, furnizarea pensilor private.
- (3) Participanții la Fond acordă Administratorului Fondului toate puterile necesare realizării obiectului prezentului contract.
- (4) Principiile schemei de pensii facultative – Fondul are drept obiectiv creșterea pe termen lung a capitalului investit, în scopul dobândirii de către participanți a unei pensii facultative. Acest obiectiv va fi urmărit prin investirea într-o structură mixtă de clase de active cu profile diferite de risc și performanță, precum și prin diversificarea prudențială atât între clase de active, cât și în interiorul acestora, în limitele prevăzute de Lege și în cele asumate prin prezentul Prospect. Fondul va menține un grad mediu de risc.
- (5) Administratorul Fondului este obligat să respecte eventualele limitări ce ar decurge din prevederile prezentului contract.

Durata contractului

Art. 2. - Durata prezentului contract este nedeterminată.

Prețul contractului; modalități de plată

Art. 3. - Pentru administrarea Fondului, Administratorul va reține comisioanele prevăzute în Prospectul schemei de pensii facultative, după cum urmează:

A. Cheltuielile legate de administrare suportate din activul Fondului:

- a) comisionul de administrare, care se constituie prin deducerea unui procent lunar aplicat la media activului net total al Fondului. Comisionul de administrare din activul total al fondului de pensii facultative este estimat și înregistrat zilnic în calculul valorii activului net și regularizat lunar, conform documentelor justificative. Valoarea totală a tuturor obligațiilor acumulate zilnic pe parcursul unei luni reprezentând comisionul de administrare se transferă din contul Fondului în contul Administratorului până în a cincea zi lucrătoare a lunii următoare celei pentru care s-a calculat comisionul. În aceeași zi, odată cu acest transfer se stinge și obligația acumulată de Fond în luna pentru care s-a făcut transferul.

	Procentul aplicat până la data de 22.09.2010	Procentul aplicat începând cu data de 23.09.2010
Comision de administrare	0.1133%/lună	0.1625%/lună

- a) comisioane de depozitare în valoare de până la 12.000 (doisprezecemii) EUR/an. Transferul se va face lunar, în ziua și la cursul de schimb specificate în contractul cu depozitarul;
- c) comision pentru păstrarea în siguranță a valorilor mobiliare - se va calcula zilnic ca procent din activul net aferent zilei precedente astfel încât să nu se depășească următoarea structură de costuri aplicate fiecărei clase de active:
  1. pentru piața locală: până la 0,025% pe an, aplicat la valoarea medie actualizată lunară a portofoliului de valori mobiliare aflat în contul de custodie;
  2. pentru piețele străine :
    - Piețe mature: până la 0,045% pe an, calculat la valoarea medie a portofoliului din luna respectivă aflat în custodie
    - Piețe emergente: până la 0,45% pe an, calculat la valoarea medie a portofoliului din luna respectivă aflat în custodie

Valoarea zilnică înregistrată pentru comisionul pentru păstrarea în siguranță a valorilor mobiliare se calculează după formula: procent / 365 x valoarea activului net din ziua anterioară.

- a) comisioane de tranzacționare;

1. pentru piața locală:

- Instrucțiuni manuale (fax, email): până la 10 (zece) EUR/tranzacție
- Instrucțiuni automate (swift, ftp): până la 10 (zece) EUR/tranzacție

2. pentru piețele străine:

Instrucțiuni manuale (fax, email) :

- Piețe mature: până la 50 (cincizeci) EUR/tranzacție
- Piețe emergente CEE: până la 100 (osută) EUR/tranzacție
- Alte piețe emergente: până la 120 (osutădouăzeci) EUR/tranzacție

Instrucțiuni automate (swift, ftp):

- Piețe mature: până la 45 (patruzecișicinci) EUR/tranzacție
- Piețe emergente CEE: până la 90 (nouăzeci) EUR/tranzacție
- Alte piețe emergente: până la 100 (osută) EUR/tranzacție

e) Comisioane bancare:

A. Pentru operațiuni din conturile deschise la BRD

1. plăți din RON/alte monede:

- intra BRD: franco
- interbank operations: până la 75% din comisioanele standard BRD

2. transferuri internaționale :

- transferuri în EUR: până la 15 (cincisprezece) EUR/transfer
- alte monede: până la 25 (douăzecișicinci) EUR/transfer

B. Pentru operațiuni din alte bănci:

- comisioanele standard practicate de bancă

- f) Comisioane de intermediere pe piața de capital de până la 1,5% din valoarea tranzacției;
- g) Comisionul de intermediere pe piața titlurilor de stat de până la 0,07% din valoarea tranzacției;
- h) Taxa de auditare a Fondului, în cuantum de 16.000 (șaisprezecemii) RON/an, inclusiv TVA; taxa de auditare se plătește anual, după procesul de auditare a Fondului.
- i) În situația în care, datorită instrucțiunilor Administratorului, Depozitarul este comisionat de către sistemele de compensare-decontare și registru, acestea se vor refactura Fondului.

Asupra comisioanelor pentru care legea prevede aplicarea de TVA, se va aplica cota de TVA.

B. Cheltuielile legate de administrare suportate din contribuții/activul personal al participantului:

- a) comision de administrare, care se constituie prin deducerea unui procent din contribuțiile plătite; această deducere are loc înainte de convertirea contribuțiilor în unități de fond;

	Procentul aplicat până la data de 22.09.2010	Procentul aplicat începând cu data de 23.09.2010
Comision de administrare	3,95%	4,85%

- b) penalități de transfer, în cuantum de 5%, procent aplicat activului personal al participantului. Penalitățile de transfer vor fi percepute de Administrator în cazul în care transferul la un alt fond de pensii facultative se realizează mai devreme de 2 (doi) ani de la data aderării la Fond;
- c) tarife pentru servicii de informare suplimentare, la cerere, furnizate potrivit prevederilor Legii. Cuantumul tarifelor percepute se va încadra în limitele prevăzute de Lege. Administratorul poate decide, la alegerea sa, să nu perceapă tarife pentru serviciile de informare suplimentare.

Art. 4. - Metoda de calcul și de percepere a comisioanelor este cea prevăzută în Prospectul schemei de pensii facultative.

Obligațiile Administratorului

Art. 5. - Obligațiile Administratorului Fondului sunt cele care rezultă din Lege, din normele adoptate de Comisie și din prospectul schemei de pensii facultative.

Art. 6. - În vederea ducerii la îndeplinire a obligațiilor ce îi revin, Administratorul Fondului va acționa în interesul participanților la fond și va lua toate măsurile necesare pentru prevenirea, înlăturarea, limitarea pierderilor, precum și pentru exercitarea și încasarea drepturilor cuvenite aferente activelor din portofoliul administrat.

Art. 7. - Evidențele Administratorului referitoare la participanți, contribuții, investiții și pensii facultative – modalitatea de ținere a evidențelor este conformă cu cerințele legale în vigoare și cu standardele grupului ING.

Art. 8. - Procedurile privind modalitățile de constatare și soluționare a sesizărilor și reclamațiilor, precum și procedurile de remediere a deficiențelor – orice sesizare sau reclamație din partea participanților va fi soluționată pe cale amiabilă. În acest scop, sesizarea sau reclamația va fi comunicată în scris (inclusiv în formă electronică) sau telefonic, către sediul central al Administratorului. Acesta va înregistra sesizarea sau reclamația și va proceda la soluționarea ei. Reclamantul va primi ulterior, prin intermediul unei înștiințări oficiale, punctul de vedere al Administratorului conținând clarificările necesare și modalitatea de soluționare a sesizării sau reclamației. Dacă din punctul de vedere al reclamantului, răspunsul Administratorului nu răspunde cerințelor sale, la solicitarea acestuia, părțile pot conveni la organizarea unei întâlniri, în cadrul căreia să se soluționeze sesizarea sau reclamația.

Art. 9. - Administratorul Fondului va comunica participanților la Fond orice informație cerută de aceștia și având legătură cu obiectul prezentului contract, conform Legii.

Obligațiile participanților

Art. 10. - Obligațiile participanților la Fond sunt cele care rezultă din Lege, din normele adoptate de Comisie și din prospectul schemei de pensii facultative.

Răspunderea părților

Art. 11. - Administratorul Fondului răspunde pentru orice prejudiciu produs participanților prin:

- a) încălcarea actelor normative și/sau a reglementărilor speciale în vigoare;
- b) dol;
- c) neexecutarea sau executarea defectuoasă a obligațiilor asumate prin prezentul contract.

Depozitarea

Art. 12. - Administratorul este împuternicit prin prezentul act să încheie un contract cu o instituție de credit avizată de Comisie, care să fie responsabilă pentru ținerea în siguranță a tuturor activelor Fondului, precum și pentru îndeplinirea tuturor celorlalte obligații legale în legătură cu activitatea de depozitare.

Art. 13. - Nivelul comisionului de depozitare este cel prevăzut în Prospectul schemei de pensii facultative și în articolul 3 din prezentul Contract, calculat din valoarea medie lunară a activului net.

Auditul

Art. 14. - Administratorul este împuternicit prin prezentul act să încheie un contract cu o societate de audit financiar, membră a Camerei Auditorilor Financiari din România, avizată de Comisie, care sa fie responsabilă pentru certificarea situațiilor financiar-contabile ale Fondului, precum și pentru îndeplinirea tuturor celorlalte obligații legale în legătură cu activitatea de audit.

Art. 15. - Prețul contractului de audit este convenit anual cu auditorul financiar (extern), conform Scrisorii de Angajament semnate de conducerea Administratorului.

Art. 16. - Modalitățile de control exercitate de către auditori sunt în conformitate cu standardele de audit general acceptate în România, așa cum au fost acestea emise de către Camera Auditorilor Financiari din Romania, și cu Standardele Internaționale de Audit emise de Federația Internațională a Contabililor ("IFAC"). Aceste standarde cer obținerea unei asigurări rezonabile, și nu absolute, că situațiile financiare nu conțin erori semnificative rezultate din fraudă sau eroare.

Forța majoră

Art. 17. - Forța majoră înlătură răspunderea, dacă este comunicată în termen de 15 (cincisprezece) de zile de la data apariției și demonstrată în termen de 30 (treizeci) de zile de la data apariției.

Modificarea contractului

Art. 18. - Modificarea prezentului contract se va face prin act adițional, semnat de reprezentanții legali ai Administratorului, intrarea în vigoare a modificărilor contractului urmând a se realiza conform prevederilor legale în vigoare.

Rezilierea contractului

Art. 19.

- (1) Prezentul contract încetează deplin drept și fără intervenția instanței de judecată în cazurile prevăzute de lege și de reglementările speciale privind pe oricare dintre părți.
- (2) Transferul activelor conturilor individuale ale participanților se va realiza conform prevederilor legale.

Litigii

Art. 20.

- (1) Modul de rezolvare a litigiilor – în situația în care nu s-a reușit soluționarea pe cale amiabilă a oricărei sesizări sau reclamații, conform procedurii prezentate la articolul 8, părțile se pot adresa instanțelor competente.
- (2) Instanța competentă – în cazul în care nu se ajunge la o înțelegere pe cale amiabilă litigiile vor fi soluționate de instanța competentă de la sediul Administratorului potrivit legislației române în vigoare.